

*Оніщенко О. Ю.,**аспірант кафедри екологічного права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

ОКРЕМІ ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ВИЗНАЧЕННЯ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ЗАКОНОДАВСТВОМ ПРО ТВАРИННИЙ СВІТ

Анотація. У статті порушено питання співвідношення законодавчих понять «добування (придбання)» та «добування», а також розглянуто зарубіжне законодавство щодо термінів «штучно створені умови», «утримання і розведення у напіввільних умовах» та «утримання і розведення в неволі». Проведено аналіз наукових підходів щодо визначення цих правових категорій.

Встановлено, що проблеми «мови закону» або «нормативного вираження» завжди будуть актуальними як для вчених-правознавців, юристів, суддів, слідчих, так і громадськості загалом. Розроблення та застосування правильної термінології у законодавчих і нормативно-правових актах екологічного і природоресурсного спрямування є актуальними.

Досягнуто єдності юридичної термінології, її однозначності, усунення зайвої синонімії, суперечностей та розбіжності у визначенні та написанні окремих термінів з цього питання.

Визначено, що процес розведення дичини, при якому відбувається утримання мисливських тварин у вольєрах та клітках, є утриманням у неволі, оскільки тварини не перебувають у стані природної волі і повністю обмежені в переміщенні незалежно від розмірів загону (вольєру). Також визначено, що в терміні «напіввільні умови» межа між волею і неволею полягає в часі, оскільки частину часу тварини проводять в неволі, а частину на волі. Саме тому у висновку статті обґрунтовано необхідність доповнення ст. 1 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» авторським визначенням понять «штучно створені умови», «утримання і розведення диких тварин у напіввільних умовах» та «утримання і розведення диких тварин у неволі».

Ключові слова: дикі тварини у неволі, дикі тварини у напіввільних умовах, тваринний світ, утримання і розведення диких тварин, штучно створені умови.

Постановка проблеми. У світі останнім часом спостерігається величезне зростання попиту щодо утримання і розведення диких тварин у напіввільних умовах чи в неволі. Ця галузь господарства є дуже перспективною, але рівень законодавчої бази в цій сфері є досить низьким.

Кожна діяльність повинна здійснюватися відповідно до закону, але неточність формування визначень і правових норм, що регулюють провідні відносини у сфері утримання і розведення диких тварин у напіввільних умовах чи в неволі, призводять до неоднозначного його розуміння. Внаслідок цього було порушено принцип правової визначеності і перешкоджає розвитку та оптимізації цієї галузі. Саме тому запропоновано авторський варіант щодо тлумачення основних термінів.

Актуальність наукового дослідження як самих відносин, так і правил, за якими вони виникають та існують, зумовлена посиленням антропогенного впливу на довкілля, що супроводжується зменшенням чисельності тваринного світу, а також необмеженим використанням людиною тваринного світу, як невичерпного ресурсу. З розвитком науки стало очевидно, що необхідна певна регламентація правил добування: перелік видів, строків та способів.

На теперішній час все це регламентується законами, правилами, квотами на добування, які діють на території певної держави та на міжнародному рівні. Стало зрозуміло, що охоронних заходів та заборон є замало для існування диких тварин, їх репродукції та підтримки чисельності. Тому вчені починають вивчати заходи, пов'язані зі штучним утриманням і розведенням диких тварин у напіввільних умовах та у неволі.

Науково-теоретичною базою для написання статті стали напрацювання провідних учених у галузі екологічного права, зокрема, Г.І. Балюк, М.М. Бринчука, Н.Д. Вершило, А.П. Гетьмана, О.С. Колбасова, М.В. Краєва, Ю.С. Шемшученка, В.В. Шеховцова та інших.

Мета статті. Ґрунтовне вивчення спеціальної юридичної літератури та нормативно-правової бази щодо понятійно-категоріального апарату у сфері добування (придбання) диких тварин з метою їх утримання і розведення у напіввільних умовах чи в неволі. Розробка авторського визначення понять «штучно створені умови», «утримання і розведення у напіввільних умовах», «утримання і розведення в неволі» та аналіз їх юридичних ознак.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема термінологічного визначення тривалий час була і залишається в межах наукових дискусій широкого кола науковців. О.С. Колбасов зазначає, що наразі триває складний процес пошуку необхідних слів, що виражають сутність правових категорій та явищ. Дослідники розуміють, що старий термін неповно відображає сутність явища, а характеризує його однобоко. Іноді вже відомому терміну надається інше значення, яке досить далеке від тлумачення оригіналу. Тобто, як вказує автор, відбувається свого роду термінологічне блукання, і це не випадково, позаяк «розвиток права завжди пов'язаний з обговоренням і формуванням термінології» [1, с. 27].

На думку А.П. Гетьмана, використання в законодавстві відповідних понять пов'язане з вирішенням концептуальних і практичних питань застосування норм права, визнання шляхів кодифікації та уніфікації законодавства України [2, с. 111; 3, с. 580–592]. Таким чином, проблема юридичної термінології, як складника юридичної техніки, має велике значення на сучасному етапі для становлення і розвитку української державності [4, с. 5].

О.В. Новікова стверджує, що ефективність правового регулювання залежить від того, наскільки однаковими є застосування юридичних термінів і понять [5, с. 41].

Проблеми «мови закону» або «нормативного вираження» завжди будуть актуальними як для юристів, суддів, слідчих, вчених правознавців, так і громадськості загалом. Застосування правильної термінології у кодексах і нормативно-правових актах екологічного і природоресурсного спрямування є актуальними і на сьогодні. Тому необхідно вирішити питання щодо усунення суперечностей між положеннями різних законів; адаптацією суспільства до нового законодавства; усунення спірних питань; надання громадянам правової забезпеченості тощо.

Відповідно до ст. 13 Конституції України земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу.

Відповідно до цього Законом України від 13 грудня 2001 року «Про тваринний світ» кожному громадянину надається право використання тваринного світу, серед яких є добування (придбання) диких тварин із метою утримання і розведення у напіввільних умовах чи в неволі. Саме за допомогою цього спеціального права використання тваринного світу громадянин може здійснюване своє конституційне право.

Питання утримання і розведення диких тварин у напіввільних умовах чи в неволі зазначене в ст. 31 Закону України «Про тваринний світ» тому пропонуємо проаналізувати поняття, які наведені у цій статті.

Відповідно до ч. 1 ст. 17 Закону України «Про тваринний світ» до спеціального використання об'єктів тваринного світу належить усі види використання тваринного світу (за винятком передбаченого законодавством випадків безоплатного любительського і спортивного рибальства у водних об'єктах загального користування), що здійснюється з їх вилученням (добуванням, збиранням, тощо) із природного середовища.

Використання терміну «добування» для пояснення терміну «вилучення тварин» свідчить про те, що у ч. 1 ст. 17 Закону України «Про тваринний світ» під терміном «добування» законодавець має на увазі різновид вилучення диких тварин із природного середовища. Автор погоджується з тим, що поняття «добування» поєднує такі терміни як «відлов» і «відстріл», які вживаються у ст. 1 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» через застосування терміна «полювання».

У свою чергу термін «добування (придбання)», який передбачено ст. 31 Закону України «Про тваринний світ», визначається як синонімом терміну «набуття». Під добуванням у наведеній статті розуміється придбання тварини із зазначеною в ній метою, не лише у разі їх відлову, а й придбання за договором купівлі-продажу, обміну, дарування та іншими цивільно-правовими угодами [6, с. 121].

Важливим є також те, що стаття 31 регламентує не лише процедуру добування (набуття) диких тварин, але й процедуру їх утримання.

Саме тому словосполучення «придбання диких тварин із метою утримання і розведення у напіввільних умовах чи в неволі» необхідно розглядати і як придбання, так і належне утримання диких тварин. Тому встановлення дозвільного режиму вчинення таких дій пояснюються необхідністю забезпечення належних умов для утримання об'єктів тваринного світу.

Відповідно до ч. 1 ст. 31 Закону України «Про тваринний світ» підприємствам, установам і громадянам дозволяється

добування (придбання) диких тварин з метою їх утримання і розведення у напіввільних умовах чи в неволі для використання цих тварин та отримання продуктів їх життєдіяльності.

Об'єктами, які можна утримувати в напіввільних умовах чи в неволі для отримання продуктів життєдіяльності, можуть бути тварини, що віднесені до мисливського фонду [7, с. 137], а також ті, що не відносяться до цього фонду, але відповідно до законодавства можуть використовуватися для отримання матеріальних благ (наприклад, розведення тварин, які не характерні для цієї кліматичної зони).

Поняття «напіввільні умови» або «неволя» закріплені в Законі України «Про мисливське господарство та полювання». В ст. 1 цього закону зазначено, що утримання мисливських тварин у напіввільних умовах – це утримання набутих у встановленому порядку мисливських тварин у штучно створених умовах, в яких вони живляться переважно природними кормами, але не мають можливості вільно переміщуватися за межі штучно ізольованої ділянки мисливського угіддя. У свою чергу, утримання мисливських тварин у неволі – це утримання мисливських тварин у відповідних спорудах, де вони не мають можливості живитися природними кормами та самостійно виходити за межі таких споруд.

У ст. 1 наказу № 429 від 30.09.2010 «Про затвердження Порядку утримання та розведення диких тварин, які перебувають у стані неволі або напіввільних умовах» є такі тлумачення:

- 1) «вольєр» – обгороджена ділянка природних угідь для утримання тварин;
- 2) «місце утримання тварин» – будь-яке місце, визначене для утримання тварин у штучно створених або напіввільних умовах;
- 3) «утримання диких тварин у напіввільних умовах» – утримання у штучно створених умовах, набутих у встановленому порядку диких тварин, де вони живляться переважно природними кормами, але не мають можливості вільно переміщатися за межі штучно ізольованої ділянки природних угідь [8].

Важливим є те, що метою утримання і розведення диких тварин у напіввільних умовах чи в неволі є не лише економічна зацікавленість, але й збереження тварин у природі.

У ст. 1 Закону Республіки Білорусь від 10.07.2007 р. № 257-3 «О животном мире» під дикими тваринами в неволі розуміються дикі тварини, виловлені із середовища їх перебування, і їх потомство, що утримується і (або) розведене в умовах їх обмеженої природної свободи. Поняття напіввільних умов немає в фауністичному законодавстві Білорусі [9].

У свою чергу в ст. 1 Закону Республіки Казахстан від 9 липня 2004 р. № 593-ІІ «Об охране, воспроизводстве и использовании животного мира» є поняття штучне розведення об'єктів тваринного світу – утримання і розведення видів тварин в неволі і (або) напіввільних умовах, включаючи озерно-товарні рибоводні господарства і рибоводні господарства із замкнутим циклом водопостачання [10].

Відповідно до наказу Республіки Казахстан ч. 2 «Правил утримання тварин в неволі і (або) напіввільних умовах» утримання тварин в неволі – це утримання тварин у клітках, вольєрах, акваріумах, тераріумах, басейнах та інших спеціальних спорудах, а утримання тварин у напіввільних умовах – це утримання тварин в умовах, близьких до природного середовища проживання, де вони харчуються переважно природними кормами, але не мають можливості вільно переміщатися за межі штучно ізольованої ділянки природних угідь [11].

У коментарі Федерального закону РФ «О животном мире» вказано, що напіввільні умови утримання об'єктів тваринного

світу – це умови утримання тварин, наближених до природних, тобто тварини утримуються на великих площах в умовах, що нагадують природну обстановку, на відміну від утримання в неволі, де об'єкти тваринного світу містяться в клітках (вольєрах) [12].

Деякі науковці вважають, що під напіввільними умовами можна розуміти утримання об'єктів тваринного світу в межах ізольованих (обгороджених) ділянок, що виключають їх перехід на суміжні території [13, с. 254–259].

Друга група стверджує, що критеріями утримання мисливських тварин у напіввільних умовах є позбавлення їх можливості вільно пересуватися за межі ізольованої ділянки, харчування підніжним кормом з незначною штучною підгодівлею [14, с. 46–48].

Вченими В.К. Мельниковим та В.В. Мельниковим було запропоновано своє тлумачення щодо даних термінів, де напіввільне утримання і розведення мисливських тварин – утримання і розведення придбаних в установленому порядку мисливських тварин на обгородженій території, коли вони не мають можливості вільно переміщатися за межами штучно ізольованої ділянки. Утримання мисливських тварин у неволі – утримання мисливських тварин на законних підставах у відповідних спорудах (зоопарк, зоосад, фермах, на подвір'ї) при неможливості самостійного виходу за межі таких споруд (огорож). Тобто запропоновані поняття відрізнялися від неволі по суті лише маркування тварин [15, с. 15].

Ці тлумачення зазнали критики [16, с. 5–6, 17, с. 16], що є не безпідставним. Адже тлумачення, які були надані, є однаковими, оскільки в обох випадках підкреслюється обмеженість свободи пересування тварин, по-друге, не охоплюються випадки, коли ця свобода обмежена природними перешкодами, як приклад, островне розведення [18, с. 32].

Процес розведення дичини, при якому відбувається утримання мисливських тварин у вольєрах та клітках є утримання в неволі, оскільки тварини не перебувають у стані природної волі і повністю обмежені в переміщенні незалежно від розмірів загону (вольєру). Якщо розглядати поняття «напіввільні умови» в першу чергу постає питання, де ж саме повинна проходити межа між волею і неволею в просторі або в часі? Якщо в просторі, то необхідно чітко знати, при якій площі загону (вольєра) на одну голову дана тварина знаходиться в неволі, а при якій в напіввільних умовах. При чому дана інформація повинна бути вказана для кожного виду тварин і для кожної статеві-вікової групи всередині віку. Звісно, це не можливо, тому цілком справедливо припустити, що такий поділ відбувається в часі, а саме частину часу тварини проводять в неволі, а частину на волі.

Як зазначається у спеціальній літературі, термін «напіввільне розведення тварин» є сільськогосподарським, позаяк домашні тварини частину часу проводять у хлівах, на фермах і в загонах, а частину на волі. Стада марала і плямистого оленя та лося на фермах випасають або можуть випасати поза загони, як і домашні тварин, тобто у напіввільних умовах. У зоопарках, зоосадах, звіринцях і розплідниках звірів утримують і розводять з метою збереження генофонду та збільшення поголів'я без випасу на волі (в неволі). У мисливських парках звірів теж утримують і розводять з метою збільшення поголів'я без вільного випасу, тобо в неволі [19, с. 154].

Щодо тлумачення напіввільного утримання і розведення диких тварин, автор підтримує думку, що метод напіввільного розведення складається з такої комбінації, як утриманням тварин на волі та в клітках. Так, наприклад, взимку нутрії знаходились у клітках, в закритому приміщенні. Влітку молодняк, який

народився за зиму, випускають у водойми для вільного літнього розведення. Вільне утримання при напіввільній системі проходить під контролем та впливом людини на життя тварин шляхом біотехнічних заходів.

Вченими запропоновано наступні критерії розмежування умов утримання (проживання) диких тварин у стані природної свободи, неволі, у напіввільних умовах і (або) штучно створеного середовища проживання [18, с. 30]:

1) «стан природної волі» – свобода переміщення диких тварин у природному середовищі не обмежена цілеспрямованим впливом людини;

2) «утримання і розведення в неволі» – умови, при яких тварина обмежена в своїх переміщеннях незалежно від розмірів наданої частини природи і (або) штучного створеного середовища проживання;

3) «напіввільні умови утримання і розведення» – умови, при яких тварини знаходяться частину часу в неволі, а частину – в стані природної волі з подальшим поверненням у неволю (добровільним або примусовим шляхом відлову);

4) «штучно створене середовище проживання» – спеціально створені умови для життя тварин у зоопарках, розплідниках, притулках, центрах по розведенню рідкісних і зникаючих видів на обмежених за розмірами територіях, які не є природним місцем їх існування;

5) «вольєр» – обгороджена територія, на якій здійснюється утримання, розведення і використання мисливських і (або) сільськогосподарських тварин.

У свою чергу М.В. Краєв та В.М. Красва виокремлюють такі поняття [20, с. 25]:

1. «Утримання об'єктів тваринного світу» – комплекс заходів із догляду за тваринами, включаючи розміщення, годування, створення оптимальних зоогігієнічних умов, дотримання розпорядку дня та інше.

2. «Прозведення об'єктів тваринного світу» – комплекс заходів щодо створення умов, придатних для природного відтворення тварин.

3. «Вольєрне використання диких тварин» – отримання від них приплоду, м'яса, шкури, пантів, ріг та надання послуг із добування тварин, спостереження, відео та фотозйомка.

У ст. 1 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» у терміні «утримання мисливських тварин у напіввільних умовах» та у ст. 1 наказу «Про затвердження Порядку утримання і розведення диких тварин, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах» у терміні «місце утримання тварин» використовується поняття «штучно створені умови», яке на законодавчому рівні не має тлумачення. Тому у висновку розроблено авторське визначення цього терміну.

Висновки. По-перше, ст. 1 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» у терміні «утримання мисливських тварин у напіввільних умовах» та у наказі «Про затвердження Порядку утримання і розведення диких тварин, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах» у терміні «місце утримання тварин» використовується поняття «штучно створені умови», який не має свого тлумачення в чинному законодавстві.

Автор пропонує доповнити ст. 1 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» поняттям «штучно створені умови» та трактувати його як спеціальну діяльність людини щодо створення належних умов розведення, утримання та відтворення тварин на обмеженій території, яка не є природним середовищем існування (центри порятунку та реа-

білітації, зоологічні парки, наукові дослідні установи, центри розведення тварин та інші).

По-друге, проаналізувавши праці вчених-екологів, біологів, спеціалістів у сфері ветеринарії, автор пропонує у ст. 1 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» термін «утримання мисливських тварин у напіввільних умовах» замінити на термін «утримання і розведення диких тварин у напіввільних умовах» – це утримання набутих в установленому порядку тварин, при яких частину часу вони перебувають в неволі (загоні, вольєрі, клітці), а частину – у стані природної волі з подальшим поверненням у неволю (добровільним або примусовим шляхом відлову). Термін «утримання мисливських тварин у неволі» варто змінити на термін «утримання і розведення диких тварин в неволі» (утримання набутих в установленому порядку тварин у штучно створених умовах або певній частині природи, де вони проживають, але обмежені в своїх переміщеннях, при чому незалежно від розміру наданої ділянки).

Література:

- Колбасов О.С. Терминологические блуждания в экологии. *Государство и право*. 1999. № 10. С. 27–37.
- Гетьман А.П. Проблеми юридичної термінології в екологічному законодавстві України / А.П. Гетьман // *Українська державність: становлення, досвід, проблеми* : зб. наук. ст. (за матеріалами XII Харківських політологічних читань). Х. : Право. 2002. С. 111–113.
- Гетьман А.П. Термінологія екологічного законодавства: методологічні засади та перспективи уніфікації / А.П. Гетьман // *Вісник АПРН України*. 2003. № 3 (34). С. 580–592.
- Гетьман А.П. Регіональний екологічний контроль: теорія правового регулювання : монографія / А.П. Гетьман, Л.М. Здоровко. К., Ін-т законодав. передбачень і правової експертизи, 2004. 216 с.
- Новикова Е.В. Теоретические проблемы развития экологического законодательства в Республике Казахстан: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. : 12.00.06 / Е.В. Новикова. М., 1999. 45 с.
- Тваринний світ України: правова охорона, використання та відтворення / Г.І. Балюк О.О., Погрібний Ю.С., Шемшученко [та ін.]; за ред. Г.І. Балюк. К. : Юрінком Інтер, 2010. 384 с.
- Тихий П.В. Еколого-правове регулювання спеціального використання дикої фауни : дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2000. 165 с.
- Про затвердження Порядку утримання і розведення диких тварин, які перебувають у стані неволі або напіввільних умовах: Наказ Мінприроди України від 30.09.2010 № 429 // *Офіційний вісник України* від 21.01.2011 р. № 2. ст. 128. 145 с.
- О животном мире: Закон Респ. Беларусь від 10.07.2007 р. № 257-3. URL: https://kodeksy-by.com/zakon_rb_o_zhivotnom_mire/1.htm (дата звернення 19.03.2019).
- Об охране, воспроизводстве и использовании животного мира: Закон Респ. Казахстан від 9 липня 2004 р. URL: №593-II https://online.zakon.kz/document/?doc_id=1049332 (дата звернення 28.02.2019).
- Приказ Заместителя Премьер-Министра Республики Казахстан, Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 25 августа 2017 года № 354. Зарегистрирован в Министерстве юстиции Республики Казахстан 28 сентября 2017 года № 15772 URL: <https://zakon.uchet.kz/rus/docs/V1700015772> (дата звернення 04.04.2019).
- Бортник И.Ю., Бринчук М.М., Вершило Н.Д. и др. Комментарий к Федеральному закону от 24 апреля 1995 г. № 52-ФЗ «О животном мире» (по статейный) / под ред. О.Л. Дубовик // СПС «Консультант Плюс». 2010.
- Улитин А.А. Комментарий к статье 40 «Права и обязанности пользователей животным миром» // Комментарий к закону о животном мире/ под ред. С.А. Боголюбова, Институт законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве Российской Федерации. М. : ЗАО «Юридический Дом «Юстицинформ» 2002. С. 254–259.
- Хахин В.Г., Сойнова О.П. Проблемы охотничьего ранчо // *Вопросы современного охотоведения: материалы международной научно-практической конференции 5-6 декабря 2002 г.* М. : изд-во ГУ «Центрохотконтроль», 2002. С. 46–48
- Мельников В.К., Мельников В.В. Современные проблемы организации охотничьего хозяйства России, охотничьего туризма и анализа правового обеспечения его в зарубежных странах и России. Минск: Минсельхоз России. М., 2008. С. 15.
- Данилкин А.А. Охотничье трофейное дело – что это такое ? // «Охота»: национальный охотничий журнал. 2012. № 3. С. 4–6.
- Матвейчук С.П. Охотоведческая терминология: запущенное хозяйство // «Охота»: национальный охотничий журнал. 2012. № 5. С. 15–17.
- Данилкин А.А., Воля, полуволя и неволя (проблеми правового регулювання розведення охотничьих животных) // А.А. Данилкин., Н.В. Краев // *Экологическое право*. 2017. № 6. С. 24–32. URL: <http://vniioz-kirov.ru/upload/iblock/902/9029519b82559e0ecc0026156699df6f.pdf> (дата звернення 20.12.2018).
- Данилкин А.А. Охота, охотничье хозяйство и биоразнообразие. М., Тов-во науч. изданий КМК. 2016. С. 154.
- Краев М.В., Краева В.М. О юридическом статусе диких животных, обитающих в состоянии естественной свободы, содержащихся и разводимых в неволе и полувольных условиях // *Законодательство и экономика*. 2016. № 20. С. 22–42 URL: <http://vniioz-kirov.ru/upload/iblock/984/984d086e2f999403479b205a4cd69ddc.pdf> (дата звернення 20.02.2018).

Onishchenko O. Separate terminological definitions applicable laws about the animal world

Summary. The article deals with the question of the correlation of the legal concepts of extraction (acquisition) and extraction, as well as foreign law on terms: “artificial conditions created”, “maintenance and breeding under semi-free conditions” and “maintenance and breeding in captivity” are considered.

The analysis of scientific approaches for determining the data of legal categories is carried out. It has been established that problems of the “language of law” or “normative expression” will always be relevant for scholarly lawyers, lawyers, judges, investigators, and the public as a whole. The development and application of the correct terminology in the legislative and normative legal acts of ecological and natural resource orientation are relevant to today.

The unity of legal terminology, its unambiguity, eliminated excessive synonymy, contradictions and differences in defined and written separate terms on this issue have been achieved. It is determined that the process of game breeding, in which the keeping of hunting animals in cages and cages is held in captivity, since the animals are not in a state of natural freedom and are completely restricted in the displaced regardless of the sizes of the detachment (aviary).

It is also determined that in the term “semi-free conditions” the boundary between will and captivity is precisely in time, since part of the animal’s time is spent in captivity and partly in freedom.

That is why the conclusion of the article substantiates the need to supplement Art. 1 of the Law of Ukraine “On hunting economy and hunting” by the author’s definition of the concepts of “artificially created conditions”, “the maintenance and breeding of wild animals in semi-free conditions” and “the maintenance and breeding of wild animals in captivity”.

Key words: wild animals in captivity, wild animals in semi-free conditions, wildlife, maintenance and breeding of wild animals, artificially created conditions.